

Zveza Ljudskih Tradicijskih Skupin Slovenije
Slovenian CIOFF® National Section

Bilten

Št. 3, letnik XVII.

julij 2019

Vsebina

<i>Mirko Ramovš:</i>	Nagovor ob 20-letnici bogojanske folklorne skupine	3
<i>dr. Bruno Ravnikar:</i>	13. Festival Alpe – Adria v italijanskem Gradežu	4
<i>Mirko Ramovš:</i>	Plesi ob Krki in Kolpi – celovečerni nastop FS COF	5
<i>Katarina Barbara</i>		
<i>Fras in Sašo Kodrič:</i>	Slovenska folklor na arabskih tleh	6
<i>Tomaž Gantar:</i>	Kolo na Slovenskem	8
<i>dr. Bruno Ravnikar:</i>	Pregled naših aktivnosti v letu 2018	9
<i>Foto: Tadej Žura:</i>	Festival Alpe – Adria 2019 v Gradežu	12

Bilten je brezplačno glasilo članov Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije in izhaja štirikrat letno.

Naslov: Zveza ljudskih tradicijskih skupin Slovenije
Glavni trg 7
p. p. 173
4000 Kranj
e-pošta: cioff-slovenia@cioff.org
internet: www.zltss.si

Bilten ureja Uredniški odbor:

glavna urednica	mag. Janja Ravnikar
član	Božidar Fabjan
član	Štefan Huzjan

Prispevke pošiljajte na: [janja.ravnikar\(at\)gmail.com](mailto:janja.ravnikar(at)gmail.com)

Bilten se nahaja tudi na spletni strani ZLTSS: www.zltss.si.

Vsebina člankov izraža avtorjevo mnenje in ne mnenja uredniškega odbora.

Naslovnica: Kočevje. Valvasor: Slava Vojvodine Kranjske.

Nagovor ob 20-letnici bogojanske folklorne skupine KUD Jožef Košič iz Bogojine

Spoštovani,

vedno se z veseljem odzovem vabilom folklornih skupin ob njihovih obletnicah, ker iz lastnih izkušenj spoštujem delo, ki je bilo vloženo v njihovo nastajanje in oblikovanje. Poustvarjalna folklorna dejavnost je izključno ljubiteljska in je po svoji naravi zahtevna, ker združuje ples, petje, instrumentalno glasbo, igro, kostumografijo in ne nazadnje tudi znanje o odrskih zakonitostih. Prednašanje teh prvin v nastopih pa je odvisno od ciljev, ki si jih skupine zastavljajo, ali žele poustvarjati izpričano podobo izročila ali pa jim smisel delovanja pomeni zgolj svobodno spreminjanje te podobe v okviru izmišljenih življenjskih ali katerihkoli zgodb.

Zdi se, da danes drugi cilj postaja pomembnejši, bodisi zaradi težnje po atraktivnosti in uspešnosti za vsako ceno bodisi zaradi novih razlag folklorne ali drugačnih pogledov nanjo. Ti jo pojmujejo zelo na široko, saj so zanje vredni poustvarjanja lahko povsem vsakdanji, tudi ceneni dogodki, v katerih izvirnost izročila ni več pomembna, niti smiselna. Žal se pri tem pozablja, da so folklorne skupine od samih začetkov nastajale zato, da bi poustvarjale žive, zmirujoče ali že pozabljene oblike ljudskega duhovnega bogastva, jih predstavljale javnosti in jih na ta način ohranjale zanamcem. To naj bi bila njihova naloga. Če je ne opravljajo, naj se predstavljajo le kot plesne skupine s svobodnim razponom svojega poustvarjanja, kjer pa je folklorna kostumska podoba moteča in odveč.

Seveda ni mogoče nobeni skupini zapovedovati, v kateri smeri naj deluje. Na srečo se velika večina slovenskih folklornih skupin zaveda pravih nalog in dolžnosti svoje dejavnosti. Njim se bo treba zahvaliti, če bo naše plesno in glasbeno izročilo v primerni podobi živelo na odrih tudi v prihodnje. Med take skupine sodi tudi Folklorna skupina KUD Jožef Košič iz Bogojine, ki ji ob obletnici iskreno čestitam in ji želim, da tudi vnaprej ne bi skrenila z dosedanje poti, čeprav ji ovire novih teženj ne bodo prizanešene.

Mirko Ramovš, član Strokovnega sveta ZLTSS

13. Festival Alpe – Adria v italijanskem Gradežu

Po dveletnem molku in lanski rešilni izvedbi festivala Alpe – Adria v krajih Samoboru in Rude je letos pripadala njegova organizacija furlanski folklorni zvezi UFI, ki je izbrala za ta dogodek od 7. do 9. junija Gradež (Grado) ob jadranski obali. Skupine so bile nameščene v simpatičnem turističnem naselju ob obali, kjer so se tudi prehranjevale. Že prvi večer v petek se je morala vsaka skupina predstaviti gostom naselja. Organizacija te prireditve je bila zelo pomanjkljiva, s slabim ozvočenjem, mimo tega je bil edini reflektor usmerjen proti občinstvu, ki je lahko opazovalo le zaslepljene silhete plesalcev. Za presenečenje je poskrbelo avstrijsko zastopstvo, ki je prispelo z otroško skupino in hotelo nastopiti s posneto glasbo, ki pa ni delovala. Po odpravi tehničnih težav je skupina nastopila kasneje.

V soboto dopoldne so morale skupine nastopati po 7 km oddaljenih mestnih ulicah, istočasno pa je bil tudi sprejem pri županu mesta. Popoldne je ponovno sledila povorka ob obali in zaključila z glavnim "gala" nastopom pred mestno hišo. V nedeljo so skupine ponovno nastopale po mestnih ulicah in po prejemu lunch paketov odpotovale domov.

Organizatorju je potrebno vsekakor nameniti nekaj kritičnih pripomb. Skupinam niso bili dodeljeni obvezni vodiči, zato je bila komunikacija med vodji skupin in organizatorjem težavna. Tudi v bivalnih hišicah ni bilo potrebnih brisač. Vsekakor pa je bil predvideni spored s tremi povorkami pod vročim soncem prenaporen. Avstrijo je tokrat zastopala otroška skupina "Rossek" iz Brucka na Muri. Kot že omenjeno je prvi dan nastopila s posneto glasbo, naslednji dan pa se ji je z zamudo pridružil harmonikar. Italijo je zastopala skupina A.G.F.F., kar pomeni združenje furlanskih folklornih skupin. Združeni so bili tudi njihovi harmonikarji, predstavili pa so nekaj znanih furlanskih plesov. Hrvaško je zastopala skupina "Oštrc" iz kraja Rude. Predstavili so se z zagorskimi in medžimurskimi plesi. Ob sicer solidni izvedbi se je pokazal primanjkljaj moških plesalcev. Zelo dobra je bila njihova tamburaška spremljava. Slovenijo je zastopala "Emona", ki je za to priliko pripravila štajerske in goriške plese ter gorenjski štajeriš. S slednjimi je na zaključni prireditvi požela največ priznanja.

Prihodnje leto je na vrsti za organizacijo tega festivala Slovenija. Po treh dobrih prireditvah doslej 2006 (Bled), 2010 (Ljubljana) in 2014 (Kranj) se bomo morali ponovno potruditi, da ohranimo naš sloves.

dr. Bruno Ravnikar, predsednik Strokovnega sveta ZLTSS

Plesi ob Krki in Kolpi – celovečerni nastop FS COF

Folklorna skupina COF se je tudi letošnji večer v programu geografsko osredotočila na del slovenskega ozemlja in ga naslovila *Plesi ob Krki in Kolpi*. Ker pa je predstavila ples Dolenjske, Notranjske in krajev ob Kolpi v Beli krajini in Kostelu, bi bil primernejši naslov *Od Krke do Kolpe*, saj je manj omejujoč. Časovno pravilno načrtovan večer, ki ga je oblikoval sedanji umetniški vodja skupine Gorazd Mušič, je potekal tekoče, saj ga niso prekinjale napovedi, povezovalni člen so bile pesmi moške skupine *Ljubljance* pod vodstvom Adriane Gabersčik in instrumentalne viže družinskega orgličarskega tria *Klančakovi godci iz Slamne vasi pri Metliki* pod vodstvom Janeza Pezdircarja. Plesna izvedba je bila glede na starostno povprečje skupine ustrezna, težave so delali poskočni koraki belokranjskega zibensrta, saj jih v taki obliki zmorejo le mlajši plesalci.

Koreografije so bile delo več avtorjev, Mirka Ramovša, Nine Knaus, Marije Šuštar in Gorazda Mušiča. Nastajale so v različnem časovnem razdobju in dve prvotno za drugo skupino (dolenjski, belokranjski), zato je bilo zlasti v dolenjskem in notranjskem delu zaznati ponavljanje, tako v mizanscenskih rešitvah kot v samih plesih. Z nekaj korekturami bi se bilo mogoče temu izogniti, a kot navadno, pri pripravi vedno zmanjkuje časa. Začetek dolenjskih z novo pesmijo ni bil posrečen in je koreografija delovala kot torzo ter bi jo bilo bolje predstaviti v izvirni obliki.

Novi so bili Plesi ob Kolpi, iz krajev od Kostela do Adlešičev, v katerih so se izkazale plesalke, ki so imele razen številčne prevlade tudi osrednjo pevskonalogo. Koreografija je bila vsečna, sicer z nekaterimi že vidnimi odorskimi rešitvami (*Majka čeru*), a tudi novimi (*Aj, zelena je vsa gora*), žal mostna igra na melodijo *Lipa moja gora zelena*, izvedena pravokotno na občinstvo, ni mogla dovolj nazorno zaživeti. Učinkoviti *kostelski sotiš* bi bil dovolj za zaključek, za Belo krajino tuji in umetno narejeni ples v troje na pesem *Tančaj, tančaj črni kos* je bil že odveč in je imela koreografija dva konca. Bolj učinkovit bi bil kot predvideni dodatek, v videnem zaporedju bi ga bilo treba koreografsko obogatiti, da bi upravičil zaključek.

Kostumi so bili skrbno pripravljani in bili kljub podobnosti dovolj različni, da niso dajali enoličnega vtisa. Morda je bilo pri zaključni koreografiji preveč pocivov, ki so bili nekdanj pokrivala mladih snah, kar bi bilo treba upoštevati in bi bilo primernejše, če bi ga nosile le mlajše plesalke. Za starejšo belokranjsko koreografijo je bila izbrana noša metliške okolice z metuljasto zavezanimi pečami, ki se nekaterim plesalkam niso najbolj

posrečile, ali zaradi pomanjkanja časa ali neprimerne velikosti. Alpski sestav godbenikov je spremljal dolenjske in notranjske ples, glasbo za nje sta priredila Julijan Strajnar in Tomaž Mancini, skoraj obvezni tamburaši so spremljali belokranjske, za staro koreografijo je priredbo naredila Tončka Marolt, za novo pa Tomaž Mancini. Izvedba je bila korektna, lepo ozvočena in slišna, tako da je bila v dobro podporo plesalcem.

Dvorana Kulturnega doma na Črnučah se je pokazala kot ustrezno in prijazno prizorišče tudi za predstave folklornih skupin, z njimi se bo bogatilo kulturno življenje kraja. Oder je sicer nekoliko ozek, na kar morajo biti skupine pozorne, ko na njem pripravljajo svoje nastope, omogoča pa pristen stik z občinstvom, kar je za izvajalce nadvse pomembno.

Mirko Ramovš, član Strokovnega sveta ZLTSS

Slovenska folklor prvič na arabskih tleh

Koje govora o Združenih arabskih emiratih, državi Srednjega vzhoda, ki se razprostira ob Perzijskem zalivu, verjetno le redki pomislijo na folklor in z njo povezane dejavnosti. Federacijo sedmih emirats, ustanovljeno leta 1971, najprej povežemo z bogastvom, ki temelji na gospodarjenju z nafto, s šejki, prestižem, turizmom in kulturo, ki vzbuja več predsodkov kot občudovanja. Podobnih misli smo bili ob koncu leta 2018 tudi člani AFS Študent. Takrat je možnost, da se odpravimo na gostovanje v Sharjah, ZAE postajala vse bolj realna in upali smo, da v aprilu poletimo proti arabskim tlam prav mi ter se tam predstavimo na festivalu »Sharjah Heritage Days«. Festival, ki se vsako leto odvija v aprilu in traja tri tedne, je del emirata Sharjah od leta 2003. V preteklih letih dostopen le islamskim državam, od letos odprt tudi državam drugih religij.

Pomladna turneja AFS Študent je bila potrjena, ekipa izbrana, program izpiljen. Med vožnjo z avtobusom do zagrebškega letališča smo za trenutek odmisli pričakanja glede prihajajočega tedna, a smo že ob vkrcanju na letalo družbe Emirates znova začutili, da ta turneja zagtovo ne bo kot vsaka druga. Medtem ko smo bili po pristanku na dubajskem letališču še pod vtisi dobre postrežbe in prijetnega leta, so organizatorji festivala že skrbeli za našo prtljago in prevoz do hotela. Ob pogledu na množice visokih stolpnic, razkošnih mošej, znamenitosti in prestižnih avtomobilov smo fotografije s spleta doživljali še v živo.

Prevzeti od razkošnosti mesta smo kmalu prispeli do hotela, ki je naslednjih sedem dni predstavljal naše domovanje. Hotel je s svojimi štirimi zvezdicami ponujal okusno izbiro hrane, udobne sobe, izvrstno postrežbo, zunanji bazen, savno in druge ugodnosti, ki na folklornih gostovanjih niso ravno stalnica. Prvo dopoldne v Sharjahu smo izkoristili za ogled mesta in prvi stik z arabsko kulturo, popoldne pa smo s prekmurskimi plesi »krstili« arabska tla. Nastopu je sledila še dobra ura drugega folklornega programa.

Organizatorji festivala so nam omogočili, da smo prosti čas izkoristili za spoznavanje kulturnih in naravnih znamenitosti Združenih arabskih emiratov. Če se je jezdenje kamel sprva nekaterim zdelo adrenalinsko doživetje, smo pravi adrenalin začutili med vožnjo po prostranih puščavskih sipinah. Tudi Dubaj z *Burj Khalifo* in največjim nakupovalnim središčem na svetu ni razočaral. Pa muzeji, akvariji in terariji, ki so pritegnili pozornost tudi tistih manj zainteresiranih. Glede na visoke temperature in žgoče sonce nismo smeli zamuditi niti obiska plaže. Dopoldanskim doživetjem so sledili popoldanski nastopi, ki so se zavlekli v pozne večerne ure. Puščavska klima nam med plesanjem in igranjem ni prizanašala, a zavedanje, da smo prvi ponesli slovensko folkloro na arabska tla, je pospešilo naš plesni korak. Zavrteli smo se na melodije plesov iz Razkrižja, Prekmurja, Koroške in domače Štajerske. Sprva nekoliko zadržana publika je kasneje z vse večjim zanimanjem spremljala naše predstave.

Ustaljeni ritem dnevnih aktivnosti in večernih nastopov smo hitro ponotranjili in teden dni gostovanja se je izkazal za prekratkega. Polni pozitivnih vtisov, izkušenj in novih doživetij smo se zadnji večer zahvalili vodstvu festivala, prejeli veliko daril, a tudi mi smo se za gostoljubnost in vse nudeno zahvalili s protokolarnimi darili Mestne občine Maribor in manjšo pustno masko iz Lancove vasi – s korantom! Priznamo, da smo z negotovostjo stopili na arabska tla, a smo se otresli vseh predsodkov in spoznali kulturo Sharjaha ter ZAE v polni meri. Kulturo mnogih pravil, ki se odražajo v načinu življenja brez kriminala, kulturo ljudi, ki bolj kot drugo cenijo družino, soljudi, odnose, kulturo, ki se kaže v dovršeni arhitekturi in preciznem okusu ter nenazadnje kulturo, ki je vesplošno cenjena in spoštovana. Hvaležni za izkušnjo in ponosni, da smo prav mi in naša generacija kudovcev slovensko folkloro kot prvi ponesli v arabski svet, smo zaključili našo turnejo.

Katarina Barbara Fras in Sašo Kodrič

Kolo na Slovenskem

Leta 2017 je UNESCO na Seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva uvrstil ples 'kolo'. Kólo je tradicionalni skupinski ples, ki ga izvajajo plesalci, sklenjeni v enovito verigo in se pomikajo v krožni plesni smeri. Največkrat se izvaja ob glasbeni spremljavi, pogosto tudi s petjem, nekaj starejših oblik je t. i. 'nemih' kol, ki se izvajajo brez spremljave in si plesalci dajejo ritem zgolj s poudarjanjem plesnih korakov. Poznamo tradicionalna moška ter ženska kola, najpogostejša pa so mešana kola. Po obliki ločimo zaprta in odprta kola – glede na to, ali je veriga plesalcev sklenjena v kolobar ali nesklenjeno kolo vodi *kolovodja*, ki med plesom daje glasbenikom in ostalim plesalcem navodila, kaj oz. kako naj se pleše. V kolo se vključujejo vsi sloji članov posamezne skupnosti, tako da ima kolo na zasebnih in javnih prireditvah pomembno socialno funkcijo integracije. Hkrati je kolo tudi simbol pripadnostne identitete.

Čeprav je bil ples »kolo« na seznam uvrščen na predlog Srbije, se ne veže zgolj na ozemlje Srbije, saj kolo srbskega porekla najdemo tudi izven njenih današnjih meja, niti na srbsko nacionalnost, saj v svojem opisu navajajo, da kolo plešejo tudi pripadniki drugih narodnosti in veroizpovedi. KÓLO je beseda slovanskega izvora in označuje skupinski ples, v katerem se plesalci med seboj držijo z rokami za roke, pasove, ramena ... ali so objeti v sklenjeno formacijo in med plesom orisujejo krog. Takšna oblika plesa je vsečloveška in jo najdemo v izročilu skoraj vseh narodov sveta. Pod nazivom »kólo« se je ta plesna oblika razširila na današnja področja Srbije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške in tudi Slovenije.

Čeprav so plesi v kolu človeštvu imanentni, je na ozemlje današnje Slovenije ta plesna oblika pod nazivom 'kólo' verjetno najprej kot peta kola prišla s priseljevanjem Uskokov na območje ob reki Kolpi, kasneje tudi kot inštrumentalna kola, predvsem z vplivi tamburaških skupin. Nekatera kola so se tudi na Slovenskem širila s pan-jugoslovanskim gibanjem in kasneje še po 2. svetovni vojni kot t. i. partizanska in druga novonastala kola. Poleg teh so plesi v obliki kola razširjeni po celotnem slovenskem narodnostnem ozemlju. Najdemo jih v plesih kačastega tipa (čindara), plesnih igrah (žaklje šivat, kowo vrtet), plesih z izbiranjem (Marko skače, pouštertanc) in nekaterih družabnih, sicer parnih plesih kot priložnostna formacija oz. drža (npr. čardaš, rezijansko kólu).

Kólo kot plesna oblika je danes na Slovenskem prisotno tako v obliki izročila kot tudi kot sodobna plesna zvrst, ki jo gojijo predvsem folklorne

skupine, pogosto je prisotno tudi na različnih etno obarvanih druženjih in zabavah. Zelo je uporabna pri metodološkem učenju plesov za začetnike, pogosto uporabljena pri otroških skupinah (t.i. ringa-raja), vse pogosteje opazna kot koreografska rešitev v programih odraslih skupin, v izvorni obliki kot del programa etničnih skupin, ki delujejo v Sloveniji.

Kólo je element svetovne zapuščine človeštva in del te dediščine imamo torej tudi na Slovenskem. Kot izvajalci kol smo tako tudi mi zavezani k varovanju te Unescove nesnovne kulturne dediščine. Kako to počnemo v FS SAVA, boste lahko videli na koncertu ob 70. obletnici skupine, ki bo 23. novembra 2019 v Prešernovem gledališču v Kranju.

Tomaž Gantar

Pregled naših aktivnosti v letu 2018

Dve leti je tega, kar nas je Festivalska komisija CIOFF® obvestila, da bodo morale naše folklorne skupine kot tudi naši mednarodni folklorni festivali dostavljati svoja tekoča letna poročila neposredno preko **on line** CIOFF® programa na internetu. Čeprav smo sev začetku soočali z manjšimi težavami, lahko ugotovimo, da je predlagani sistem v celoti uspešno zaživel. Iz poročila za leto 2018 lahko izluščimo naslednje podatke.

Od navedenih 347 folklornih festivalov v CIOFF® koledarju je v letu 2018 bilo aktivnih 294 ali 85%. To število je bilo razdeljeno na 116 (40%) mednarodno priznanih folklornih festivalov in 178 (60%) mednarodnih CIOFF® festivalov. Skupaj je sodelovalo na mednarodnih CIOFF® festivalih 1418 folklornih skupin s 39.787 udeleženci, kar je ocenjeno v povprečju z 28 osebami na eno folklorno skupino.

Število prejetih festivalskih poročil o gostujočih skupinah je v rahlem upadanju. V letu 2014 (76%), 2015 (57%), 2016 (55%), 2017 (43%) in v 2018 (44%), kar bi terjalo razmislek. Vseh naših festivalov je v CIOFF® koledarju za preteklo leto 10. Od teh je CIOFF® festivalska komisija prejela 9 poročil, kar znaša 90%. Iz Slovenije ni poslal poročila kljub večkratnemu opozarjanju le folklorni festival Kozje. S to oceno je slovenska nacionalna sekcija CIOFF® na 27. mestu za Italijo, Poljsko, Portugalsko in Španijo, ki imajo več festivalov od nas. Na zadnjem 47. mestu je naša severna sosedica Avstrija, ki ima oceno 0%.

Naši festivali so ocenili gostujoče skupine tako:

	A	B	C	D	E	F	G	Ocenjevalec:
Artiče:								Vesna Bogovič
Zsendice, Szombathely, Madžarska	4	5	5	5	5	5	5	
Maly Vtačnik, Slovaška	5	5	5	5	5	5	5	
Jurjevanje:								Peter Črnič
Spandau, Indija	3	3	3	4	4	5	5	
Mi Peru, Peru	5	5	4	4	4	4	4	
Sevojno, Srbija	5	5	5	5	5	5	5	
Dan narodnih noš, Kamnik:								Doroteja Narat
Kirenja, Sev. Ciper	5	5	5	5	5	5	5	
Molodist, Ukrajina	5	5	5	5	5	5	5	
FOS, Predoslje:								Marija Šenk
Preporod, Dugo selo, Hrvaška	5	4	4	5	5	5	5	
Federico Angelica, Aviano, Italija	5	5	4	5	5	5	5	
Folkart, Maribor:								Vladimir Rukavina
Nuestra Raices, Argentina	5	3	4	4	4	5	5	
African Tumbas, Kenija	4	5	5	4	4	5	5	
Crna Gora, Črna gora	5	5	4	5	4	5	5	
Mi Peru, Peru	4	5	5	5	5	5	4	
Sayani, Tumba, Rusija	5	5	5	5	5	4	4	
Sevojno, Srbija	5	5	5	5	5	5	5	
Otroški Folkart:								Matija Varl
Croatia, Hrvaška	2	5	5	5	5	5	5	
Era, Srbija	5	5	5	5	5	5	5	
Marboleny, Španija	5	5	5	5	5	5	5	
Edelweys, Ukrajina	5	5	5	5	5	5	5	
Regratov cvet, Rošnja:								Marjan Malek
Aleksa Šantić, Ugljevik, BiH	2	4	4	4	4	3	4	
Kraluš Stupnik, Zagreb, Hrvaška	4	4	4	4	4	4	4	
Za sad breg, Čakovec, Hrvaška	4	4	4	4	4	4	4	
Od Celja do Žalca:								Bojan Pevec
Wudvor, Nemčija	PB	4	5	3	4	4	5	
Kirenja, Sev. Ciper	5	5	5	5	5	5	5	
Molodist, Ukrajina	5	5	5	5	5	4	5	
Šentfolk:								Tim Kastrevc
Pašman-Dobropoljana, Hrvaška	PB	3	5	4	4	4	4	
Stelutis, Udine, Italija	4	3	3	3	3	4	4	
Hayduki, Oswiecim, Poljska	PB	4	4	4	4	4	3	

kjer pomeni **A** ocena glasbe, **B** ocena plesa, **C** ocena petja, **D** ocena noš, **E** umetniška raven, **F** disciplina skupine, **G** sodelovanje vodje skupine, **PB** izvedba s play-back.

Omeniti moramo, da so nekateri naši festivali ocenjevali tudi domače skupine: Folkart 2, Otroški Folkart kar 8 (Prežihovci, Starše, Marjeta,

Ruše, Dolena, Destrnik, Tišina, Študent), kar je nepotrebno, ker domače skupine ocenjuje že JSKD in tega tudi tuji festivali ne prakticirajo. Enako je vprašljivo, če nek festival oceni vse gostujoče skupine s 5.

Nekoliko drugače so ocenili tuji festivali naše skupine:

Skupina:	Festival:	A	B	C	D	E	F	G
France Marolt, Ljubljana	Brinkman, Argentina	4	4	4	4	4	3	4
France Marolt, Ljubljana	Santa Fe, Argentina	4	4	4	4	4	3	3
Etno "Trip"	Banja Luka, BiH	5	PB	5	3	4	5	5
Kres, Novo mesto	Bitburg, Nemčija	4	4	4	5	4	4	5
Ivan Navratil, Metlika	Kyparissia, Grčija	5	5	5	5	5	5	5
Sava, Kranj	Dijon, Francija	4	4	4	4	4	5	5
Tine Rožanc, Ljubljana	Argoncilhe, Portugalska	2	2	2	2	2	2	2
Vidovo, Šentvid pri Stični	Galati, Romunija	4	4	4	4	4	5	5
Študent, Maribor	Užice, Srbija	4	4	5	5	5	5	5
O.Š. Piran	Izmir, Turčija	5	5	5	5	5	5	5

Zelo vprašljiva je ocena portugalskega festivala skupine Tine Rožanc!

Gostujoče skupine so ocenile naše festivale tako:

Skupina:	Festival:	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U
Zsendice, Madžarska	Artiče	3	5	3	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3
MalyVtačnik, Slovaška	Artiče	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Spandan, Indija	Jurjevanje	5	5	3	5	5	4	4	5	3	4	3	5	5
F.A Aviano	FOS Predoslje	3	3	4	3	3	3	3	4	4	2	2	3	2
Gencsad, Sev. Ciper	CEZA	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Molodist, Ukrajina	CEZA	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

kjer pomeni **H** vodiči, **I** prehrana, **J** namestitev, **K** ozvočenje, **L** svetlobni park, **M**oder, **N**garderobe, **O**prostičas, **P**spremljevalni kulturni program, **R**stikizos-talimi skupinami, **S**tikizobčinstvom, **T**organizacija, **U**metniškaraven.

Vprašljiva je tudi visoka ocena naše skupine KUD Franc Ilec lastnega festivala "Regratov cvet" in je zato ne objavljamo.

Ocene festivalov s strani naših skupin pa so:

Skupina:	Festival:	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U
France Marolt, Ljubljana	Santa Fe, Argentina	4	5	5	2	4	4	4	5	3	2	5	3	3
Sava, Kranj	Dijon, Francija	5	4	4	4	5	3	3	3	2	5	5	4	4
Kres, Novo mesto	Bitburg, Nemčija	5	3	5	4	3	4	3	5	5	3	3	5	5
Ivan Navratil, Metlika	Kyparissia, Grčija	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5
Ozara, Kranj	Madeira, Portugal	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	5
Vidovo, Šentvid pri Stični	Galati, Romunija	4	4	4	2	5	5	4	5	5	4	2	5	4
Študent otr.sk., Maribor	Užice, Srbija	4	3	4	4	5	4	4	4	5	4	4	5	5
Karavanke otr.sk., Tržič	Rivne, Ukrajina	5	5	5	3	5	4	4	2	3	3	2	3	4

Ponavljamo, naj festivali domačih, slovenskih skupin ne ocenjujejo, najmanj pa naj lokalna skupina ocenjuje svoj festival.

Strokovni svet: dr. Bruno Ravnikar

Festival Alpe – Adria 2019 v Gradežu: sprejem pri županu in eden od nastopov FS Emona na promenadi ob morju (foto: Tadej Žura)